

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-11154/2016-ERU

V Ostravě dne 3. ledna 2018

Č. j. 11154-14/2016-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení dle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-11154/2016-ERU s účastníkem řízení, kterým je podnikající fyzická osoba [redacted], zastoupená na základě plné moci ze dne 24. března 2017 [redacted], ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

t a k t o :

- I. Účastník řízení, podnikající fyzická osoba [redacted] (dále jen „účastník řízení“), se tím, že v rozporu s ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona jakožto držitel licence na výrobu elektřiny č. [redacted] nebyl v období ode dne 17. prosince 2013 do 19. listopadu 2016 registrovaným účastníkem trhu, **dopustil spáchání trvajících správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona.**
- II. Účastníku řízení se dle ust. § 18 odst. 3 písm. b) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, **ukládá opatření k nápravě** zjištěného protiprávního stavu podle výroku I. tohoto rozhodnutí spočívající v povinnosti účastníka řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí **zaregistrovat se u operátora trhu, tj. u společnosti OTE, a.s.,** se sídlem Praha 8 - Karlín, Sokolovská 192/79, PSČ 186 00, IČO: 264 63 318, ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona.
- III. Podle ust. § 91 odst. 14 písm. b) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů se účastníku řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 2 000 Kč** (slovy: dva tisíce korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 48316.

- IV. Dle ust. § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 48316.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 20. listopadu 2016 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) správní řízení ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona účastníkem řízení. Správní řízení bylo zahájeno na základě vlastních zjištění Úřadu.

II. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladu, jenž byl do správního spisu vedeného ve věci vložen dne 31. října 2016, o čemž byl téhož dne vyhotoven Záznam o vložení do spisu, č. j. 11154-2/2016-ERU, a podkladů, jež jsou veřejně dostupné [tzn. seznam všech registrovaných účastníků trhu (tj. soubor s označením „*Seznam_vsech_registrovanых_ucastniku_CZ.xls*“) veřejně dostupný na internetových stránkách operátora trhu (<http://www.ote-cr.cz/registrace-a-smlouvy/seznam-ucastniku-trhu>)], dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto dne 9. listopadu 2016 vydal v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz č. j. 11154-3/2016-ERU, kterým byla účastníku řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona uložena pokuta ve výši 20 000 Kč, opatření k nápravě zjištěného protiprávního stavu a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 20. listopadu 2016, a jelikož účastník řízení v zákonem stanovené lhůtě nepodal odpor, nabyl příkaz dne 29. listopadu 2016 právní moci.

Dne 31. března 2017 byl Úřadu doručen přípis zmocněnce účastníka řízení ze dne 24. března 2017 včetně plné moci k zastupování z téhož dne. V něm zmocněnec účastníka řízení žádá o přezkum příkazu č. j. 11154-3/2016-ERU. Zmocněnec účastníka řízení žádost odůvodňuje tak, že účastník řízení je invalidním důchodcem s psychickým postižením, který není schopen legislativních úkonů. Fotovoltaická elektrárna byla zřízena manželem účastníka řízení, se kterým účastník řízení již tři roky nežije a který dříve vše vyřizoval. Z elektrárny nemá účastník řízení žádný příjem, je příjemcem invalidního důchodu a žije ve společné domácnosti se zmocněncem. Zástupce účastníka řízení žádá o prominutí pokuty. Náklady řízení je účastník řízení schopen uhradit.

Dne 4. července 2017 bylo předsedkyní Úřadu vydáno rozhodnutí č. j. 07285-2/2017-ERU, kterým byl příkaz č. j. 11154-3/2016-ERU ze dne 9. listopadu 2016 zrušen. Účinky tohoto rozhodnutí nastaly ode dne právní moci přezkoumaného příkazu č. j. 11154-3/2016-ERU. Rozhodnutí bylo zmocněnci účastníka řízení doručeno dne 21. července 2017.

Orgán druhého stupně dospěl k závěru, že správní orgán prvního stupně při ukládání pokuty nedostatečně zohlednil osobní a majetkové poměry účastníka řízení, a proto byly dány důvody k provedení zkráceného přezkumného řízení, zrušení napadeného příkazu a vrácení věci k novému projednání.

V rozhodnutí správního orgánu druhého stupně bylo dále konstatováno, že nejsou žádné pochybnosti o naplnění formální a materiální stránky správního deliktu a ani účastník řízení nic takového nerozporuje. S ohledem na skutečnosti, které vyplynuly z podání účastníka řízení označeného jako „Žádost o přezkoumání příkazu“ ze dne 24. března 2017, lze dle názoru druhého stupně konstatovat, že pokuta udělená Úřadem by mohla být pro účastníka řízení likvidační, a to zejména s ohledem na jeho osobní ekonomické a sociální poměry. Správní orgán prvního stupně se tak v rámci nového projednání musí věnovat posouzení otázky možného likvidačního dopadu pokuty. I kdyby pak správní orgán prvního stupně shledal, že pokuta uložená v takové výši by pro účastníka řízení nemusela být likvidační, musí se přezkoumatelným způsobem zabývat také kritériem přiměřenosti pokuty při dodržení zásady individualizace trestu, tedy aby sankce odpovídala všem zvláštnostem konkrétního případu.

Dne 7. srpna 2017 zaslal správní orgán zmocněnci účastníka řízení Výzvu ke sdělení a k doložení tvrzení účastníka řízení č. j. 11154-7/2016-ERU, v níž vyzval účastníka řízení ke sdělení důvodů bránících mu v registraci u operátora trhu, případně ve zrušení licence na výrobu elektřiny, nepotřebuje-li ji ke své činnosti. Současně vyzval účastníka řízení k doložení tvrzení, která se týkají jeho majetkových a osobních poměrů. Výzva byla zmocněnci účastníka řízení doručena dne 18. srpna 2017. Účastník řízení žádnou odpověď správnímu orgánu nezaslal.

Dne 1. listopadu 2017 zaslal správní orgán zmocněnci účastníka řízení přípis označený jako Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry č. j. 11154-9/2016-ERU. Úřad tímto přípisem vyrozuměl účastníka řízení v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a o možnosti doložit majetkové poměry. Účastník řízení na uvedený přípis nikterak nereagoval.

Dne 21. listopadu 2017 zaslal správní orgán společnosti ČEZ Distribuce, a.s., žádost o sdělení, zda a popř. v jakém období byla provozovna účastníka řízení připojena k distribuční soustavě a o předložení jakýchkoliv listin prokazujících výrobu energie ze zdroje účastníka řízení.

Dne 28. listopadu 2017 obdržel správní orgán odpověď společnosti ČEZ Distribuce, a.s., z něhož vyplývá, že dne 2. srpna 2013 byla uzavřena Smlouva o připojení výrobní k distribuční soustavě nízkého napětí. Dne 19. listopadu 2013 byla na základě kontroly uvedena výrobní do provozu, o čemž svědčí Protokol o splnění technických podmínek pro uvedení výrobní do paralelního provozu s distribuční soustavou ČEZ Distribuce, a.s. Z obdrženého vyjádření vyplývá, že účastník řízení neprovedl zaevidování údajů o výrobě, a proto ČEZ Distribuce, a.s., nemohla ověřit údaje k registraci podpory elektřiny. Účastník

řízení nevyplňuje výkazy v systému OTE. Společnost ČEZ Distribuce, a.s., nemá informace o tom, zda má účastník řízení uzavřenu smlouvu se svým obchodníkem na výkup silové elektřiny z výroby do distribuční soustavy. Společnost ČEZ Distribuce, a.s., přitom podotkla, že za období od 11/2013 do 10/2017 byla měřena dodávka do distribuční soustavy.

Dne 30. listopadu 2017 zaslal správní orgán zmocněnci účastníka řízení přípis označený jako Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry č. j. 11154-12/2016-ERU. Úřad tímto přípisem vyrozuměl účastníka řízení v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a o možnosti doložit majetkové poměry. Účastník řízení na uvedený přípis nikterak nereagoval a žádné podklady správnímu orgánu nedoložil.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-11154/2016-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

III. Popis skutkového stavu

Účastník řízení je na základě rozhodnutí o udělení licence č. j. 12557-17/2013-ERU ze dne 17. října 2013, které nabylo právní moci dne 15. listopadu 2013, držitelem licence na výrobu elektřiny č. [REDAKCE] pro provozovnu o celkovém instalovaném elektrickém výkonu ve výši 0,00480 MW.

Dle veřejně dostupných údajů operátora trhu (<http://www.ote-cr.cz/registrace-a-smlouvy/seznam-ucastniku-trhu>), tj. společnosti OTE, a.s., se sídlem Praha 8 - Karlín, Sokolovská 192/79, PSČ 186 00, IČO: 264 63 318 (dále jen „OTE“ nebo „operátor trhu“), není účastník řízení ani ke dni vydání tohoto rozhodnutí registrovaným účastníkem trhu ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona.

IV. Právní hodnocení

Dle ust. článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Dle ust. § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. před 1. červencem 2017. Podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Jak právní úprava odpovědnosti za jiný správní delikt právnické osoby či fyzické osoby podnikající dle energetického zákona (tj. ve znění účinném před 1. červencem 2017), tak i právní úprava odpovědnosti za přestupek právnické osoby a fyzické osoby podnikající dle zákona o odpovědnosti za přestupky je založena na tzv. objektivní odpovědnosti,

tzn. odpovědnost právnické osoby je posuzována v obou právních úpravách bez ohledu na zavinění. V tomto směru lze tedy konstatovat, že právní úprava dle zákona o odpovědnosti za přestupky není pro pachatele příznivější.

Ust. § 91d odst. 5 energetického zákona ve spojení s ust. § 91d odst. 1 téhož zákona obdobně jako ust. § 23 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 21 téhož zákona rovněž dále uvádí, že podnikající fyzická osoba za správní delikt, resp. přestupek, neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila. Dle ust. § 23 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 21 odst. 2 téhož zákona se pak podnikající fyzická osoba nemůže odpovědnosti za přestupek zprostit, jestliže z její strany nebyla vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, která se za účelem posuzování odpovědnosti podnikající fyzické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné podnikající fyzické osobě, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku. Správní orgán tudíž dospěl k závěru, že pro posouzení obecné odpovědnosti účastníka řízení za spáchání správního deliktu se použije právní úprava účinná v době spáchání správního deliktu, tj. právní úprava dle energetického zákona, příp. dle správního řádu, neboť právní úprava obecné odpovědnosti podnikající fyzické osoby za přestupek dle zákona o odpovědnosti za přestupky je ve svém důsledku pro pachatele totožná, ne-li méně příznivá s přihlédnutím k nemožnosti vyvinění dle ust. § 23 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 21 odst. 2 téhož zákona.

Správní orgán dále přistoupil k vyhodnocení příznivosti znění speciálního zákona upravujícího odpovědnost za správní delikt účastníka řízení, kdy konstatuje, že energetický zákon byl po spáchání vytykaného jednání účastníka řízení novelizován, a to (i) zákonem č. 152/2017 Sb. kterým se mění zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, kdy tato novela nabyla účinnosti dne 6. června 2017, (ii) zákonem č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, kdy tato novela nabyla účinnosti dne 1. července 2017, a (iii) zákonem č. 131/2015 Sb. kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů a další související zákony, kdy tato novela nabyla účinnosti 1. srpna 2017 (dále jen „novelizovaný energetický zákon“).

Jak energetický zákon účinný do 5. června 2017 [v ust. § 91 odst. 2 písm. c)], tak i novelizovaný energetický zákon [taktéž v ust. § 91 odst. 2 písm. c)] vždy trestal a trestá porušení některé z povinností uvedených v ust. § 23 odst. 2 písm. a) až i) nebo písm. k) až r) téhož zákona.

K samotné skutkové podstatě, tedy k porušení povinnosti dle ust. § 23 odst. 2 písm. m), správní orgán uvádí, že dle energetického zákona i dle novelizovaného energetického zákona vždy platilo a platí, že výrobce elektřiny je povinen se do 30 dnů od udělení licence registrovat u operátora trhu. Právní úprava rozhodná pro daný případ tedy nedoznala změn ani po novelách energetického zákona (tj. v novelizovaném energetickém zákoně).

Z uvedeného tedy vyplývá, že právní úprava posouzení odpovědnosti za správní delikt novelizovaného energetického zákona není pro účastníka řízení příznivější,

neboť je v podstatě totožná s právní úpravou účinnou v době spáchání činu. Správní orgán proto posoudil jednání účastníka řízení podle právní úpravy účinné v době, kdy byl skutek spáchán (tj. dle energetického zákona).

Podle dosavadní právní úpravy, tj. úpravy účinné v době zahájení správního řízení, pak bylo správním orgánem v souladu s ust. § 112 odst. 4 zákona o odpovědnosti za přestupky postupováno v otázkách procesních.

Dle ust. § 112 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. července 2017, na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky a jiné správní delikty použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější.

Dle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přešupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

S ohledem na ust. § 18 odst. 3 energetického zákona i novelizovaného energetického zákona (jako zvláštního zákona ve vztahu k zákonu o odpovědnosti za přestupky), které upravuje taxativní výčet sankcí, jež je možné uložit za porušení právních předpisů v působnosti Úřadu, a to sankce ve formě pokuty a opatření k nápravě, má správní orgán za to, že správní trest pouze ve formě napomenutí není možné uložit, jelikož by to bylo v rozporu právě s ust. § 18 odst. 3 výše citovaných zákonů. Pro úplnost správní orgán uvádí, že i pokud by bylo možné správní trest ve formě napomenutí uložit, v nyní posuzované věci by napomenutí ukládáno nebylo, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán proto s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správní trest ve formě pokuty.

Dle ust. § 91 odst. 14 písm. b) novelizovaného energetického zákona i energetického zákona se za správní delikt dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) uloží pokuta do výše 50 000 000 Kč nebo 1 % z čistého obrátu dosaženého držitelem licence za poslední ukončené účetní období.

Správní orgán při určení výměry pokuty postupoval podle novější právní úpravy, tedy podle novelizovaného energetického zákona, a současně použil právní úpravu dle části druhé hlavy VII zákona o odpovědnosti za přestupky, jak vyplývá z části V. odůvodnění tohoto rozhodnutí, která je ve vztahu k novelizovanému energetickému zákonu úpravou obecnou.

IV. I. Obecný právní rámec

Správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona se dopustí držitel licence na výrobu elektřiny tím, že poruší některou z povinností uvedených v ust. § 23 odst. 2 písm. a) až i) nebo písm. k) až r) energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval uvedeným správním deliktem v návaznosti na porušení povinnosti vyplývající z ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, z něhož plyne, že výrobce elektřiny, tj. držitel licence na výrobu elektřiny, je povinen zaregistrovat se do 30 dnů od udělení licence na výrobu elektřiny u operátora trhu; zaregistrováním se výrobce elektřiny stává registrovaným účastníkem trhu. Tato povinnost

je v energetickém zákoně zakotvena s účinností ode dne 30. prosince 2004 [před 1. lednem 2016 v ust. § 23 odst. 2 písm. n)].

IV. II. Právní posouzení skutku

V rámci správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení je ode dne 15. listopadu 2013 držitelem licence na výrobu elektřiny č. [REDACTED]

Den rozhodný pro počátek běhu 30 denní lhůty k registraci u operátora trhu je 15. listopad 2013, tzn. den nabytí právní moci rozhodnutí o udělení licence. Nejpozději dne 17. prosince 2013 tedy již měl být účastník řízení v souladu s ust. § 23 odst. 2 písm. m) [resp. v souladu s ust. § 23 odst. 2 písm. n)] energetického zákona registrovaným účastníkem trhu.

V rámci správního řízení bylo zjištěno, že účastník řízení i nadále není registrovaným účastníkem trhu ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, ač je držitelem licence na výrobu elektřiny.

Správní orgán má za zjištěné a prokazané, že účastník řízení nebyl v období od 17. prosince 2013 dosud registrovaným účastníkem trhu, přestože v tomto období byl držitelem licence na výrobu elektřiny, a měl tedy povinnost zaregistrovat se u operátora trhu ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno pouze pro část výše uvedeného období, a to pro období od 17. prosince 2013 do 19. listopadu 2016 (tj. do dne předcházejícího zahájení tohoto správního řízení), a proto je předmětem tohoto správního řízení porušení ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona účastníkem řízení pouze v období od 17. prosince 2013 do 19. listopadu 2016.

IV. III. Vypořádání námitek účastníka řízení

Správní orgán považuje za důležité vypořádat se také s námitkami účastníka řízení, které vznesl v průběhu správního řízení.

K požadavku účastníka řízení, aby správní orgán přihlédl ke zdravotnímu stavu a sociálním poměrům účastníka řízení, správní orgán uvádí, že k této otázce se vyjadřuje v části V. tohoto rozhodnutí.

K námitce účastníka řízení, že ze své provozovny nemá žádný příjem, nic nevykazuje ani nefakturuje a neví, jak elektrárna funguje a co s ní má dělat, správní orgán uvádí, že z vyjádření společnosti ČEZ Distribuce, a.s., bylo zjištěno, že v období od listopadu 2013 do října 2017 probíhala dodávka elektřiny do distribuční sítě. Z vyjádření společnosti ČEZ Distribuce, a.s., přitom nebylo zjištěno, zda účastník řízení elektřinu ze své výroby prodává. Správní orgán tak přisvědčil námitce účastníka řízení.

IV. IV. Formální a materiální stránka správního deliktu

S ohledem na vše výše uvedené má správní orgán za to, že účastník řízení, jakožto držitel licence na výrobu elektřiny porušil ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, když v období od 17. prosince 2013 do 19. listopadu 2016 nebyl registrovaným

účastníkem trhu, čímž naplnil formální znaky správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona. Správní orgán se nicméně musel zabývat také materiální stránkou uvedeného správního deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot.

Při posouzení materiální stránky správního deliktu je třeba vycházet zejména ze skutečnosti, že každá skutková podstata správního deliktu implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako správní delikt.

Účel povinnosti držitele licence na výrobu elektřiny zaregistrovat se u operátora trhu je třeba spatřovat zejména v tom, že tímto se držitel licence na výrobu elektřiny stává registrovaným účastníkem trhu. Následně má jakožto registrovaný účastník trhu zajištěn přístup do systému OTE a je mu umožněno na trhu participovat za splnění podmínek pravidel trhu. Bez registrace u operátora trhu tedy není reálně možné vykonávat činnost výrobce elektřiny v rámci regulovaného trhu, byť veřejnoprávní oprávnění vzniká již udělením licence na výrobu elektřiny. Jedná se tedy o stěžejní povinnost výrobce elektřiny, na niž jsou následně navázány další povinnosti výrobce elektřiny vůči operátorovi trhu (viz zejména ust. § 30 odst. 2 energetického zákona), konkrétně například povinnost předkládat operátorovi trhu „Měsíční výkazy o výrobě a spotřebě elektřiny výrobcem“ dle ust. § 27 odst. 1 vyhlášky č. 541/2005 Sb., *o Pravidlech trhu s elektřinou, zásadách tvorby cen za činnosti operátora trhu s elektřinou a provedení některých dalších ustanovení energetického zákona*, a následně dle ust. § 49 odst. 1 vyhlášky č. 408/2015 Sb., *o Pravidlech trhu s elektřinou, na základě kterých zpřístupní operátor trhu příslušnému provozovateli přenosové nebo distribuční soustavy výpočet plateb za systémové služby, činnosti operátora trhu a na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů*.

Dále v důsledku opomenutí výrobce elektřiny zaregistrovat se u operátora trhu operátor trhu neví o existenci výrobce elektřiny, a tedy ani nezná údaje o jeho vlastní spotřebě vyrobené elektřiny. Operátor trhu tak nemůže tyto údaje zahrnout do scénářů spotřeby, které vytváří. Dochází tak ke zkreslování poznatků operátora trhu, které jsou důležité pro predikci budoucího vývoje.

V daném případě bylo zjištěno z vyjádření společnosti ČEZ Distribuce, a.s., zjištěno, že účastníkovi řízení je měřena dodávka elektřiny do distribuční soustavy, přičemž účastník řízení neprovedl registraci u operátora trhu. Došlo tak k narušení veřejného zájmu na regulaci trhu s elektřinou, neboť kdyby na trhu s elektřinou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl

v rozporu se zájmy společnosti. Pro účely posouzení je nutné přihlídnout zejména k tomu, že účastník řízení stále není registrovaným účastníkem trhu s elektřinou ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona.

Výše uvedené skutečnosti ve spojení s délkou porušení příslušného ustanovení, poukazují na existenci konkrétní společenské škodlivosti jednání účastníka řízení, kdy tato společenská škodlivost dle správního orgánu dosahuje takové míry intenzity, která odůvodňuje závěr o naplnění materiální stránky správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona, byť správní orgán totožně s názorem předsedkyně Úřadu konstatuje, že míra společenské škodlivosti je v tomto případě nízká.

IV. V. Odpovědnost za správní delikt

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 91d odst. 5 energetického zákona ve spojení s ust. § 91d odst. 1 téhož zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů shromážděných v rámci správního řízení existence takových objektivních okolností nevyplývá.

Lze uzavřít, že účastník řízení se dopustil spáchání správního deliktu dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona, za který je také odpovědný.

Nad rámec uvedeného správní orgán podotýká, že se jedná o trvajícím správní delikt, kdy účastník řízení svým jednáním (nezaregistrováním se u operátora trhu) vyvolal dne 17. prosince 2013 protiprávní stav, který i nadále udržuje, neboť dosud není registrovaným účastníkem trhu ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, ač je držitelem licence na výrobu elektřiny.

V. Uložení správního trestu

Za správní delikt dle ust. § 91 odst. 2 písm. c) energetického zákona lze dle ust. § 91 odst. 14 písm. b) novelizovaného energetického zákona uložit pokutu do výše 50 000 000 Kč nebo 1 % z čistého obrátu dosaženého držitelem licence za poslední ukončené účetní období. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem projednávaného správního deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen přihlídnout ke všem zjištěným skutečnostem. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti správního deliktu, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Vzhledem k výše uvedenému správní orgán nejprve posuzoval otázku povahy a závažnosti správního deliktu ve smyslu ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Spáchaný správní delikt je středně závažný, a to s ohledem na skutečnost, že povinnost zaregistrovat se u operátora trhu je v energetickém zákoně zakotvena pro výrobce elektřiny s účinností již ode dne 30. prosince 2004, tj. již více než 12 let.

K následkům správního deliktu se správní orgán vyjádřil již v rámci posouzení existence materiální stránky uvedeného správního deliktu, a proto tyto opětovně již nehodnotí.

Co se týče doby trvání správního deliktu, tak toho se účastník řízení dopustil v období od 17. prosince 2013 do 19. listopadu 2016, tedy více než 35 měsíců, když účastník řízení neplnil svou povinnost dle ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona. S ohledem na ust. § 38 písm. f) zákona o odpovědnosti za přestupky k takto dlouhé době trvání správního deliktu přihlédl správní orgán jako k přitěžující okolnosti. Jako další přitěžující okolnost považuje správní orgán neodstranění protiprávního stavu i přes výzvu, jež byla účastníku řízení zaslána v rámci správního řízení.

Ke skutečnosti, že účastník řízení provozuje dle licence provozovnu o celkovém instalovaném elektrickém výkonu pouze 0,005 MW a jedná se tedy pouze o střešní instalaci na rodinném domě, správní orgán přihlédl jako k polehčující okolnosti ve smyslu ust. § 39 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Ve smyslu ust. § 39 a ust. § 40 zákona o odpovědnosti za přestupky již správnímu orgánu nejsou v posuzované věci žádné další polehčující či přitěžující okolnosti známy.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Správní orgán se tedy také zabýval otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů předložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

V rámci správního řízení účastník řízení tvrdil, že pobírá invalidní důchod a že z fotovoltaické elektrárny nemá žádný příjem, nic nevykazuje ani nefakturuje.

Své tvrzení však ani přes výzvu správního orgánu nikterak nedoložil a neposkytl v rámci správního řízení ani jiné podklady prokazující jeho osobní a majetkové poměry.

Správní orgán po zvážení všech okolností daného případu jakož i všech polehčujících a přitěžujících okolností a osobních a majetkových poměrů účastníka řízení stanovil pokutu ve výši uvedené ve výroku III. tohoto rozhodnutí. Správní orgán považuje tuto výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Zároveň tuto výši pokuty považuje za odstrašující, kdy může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Správní orgán taktéž nepovažuje pokutu v této výši za likvidační pro účastníka řízení.

Dle ust. § 42 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky lze od uložení správního trestu podmíněčně upustit, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti přestupku, kterým byla způsobena majetková újma, anebo jehož spácháním se pachatel bezdůvodně obohatil, a okolnostem jeho spáchání a osobě pachatele lze důvodně očekávat, že již samotné projednání věci před správním orgánem postačí k nápravě. Dle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky lze od uložení správního trestu upustit, jestliže vzhledem k závažnosti přestupku, okolnostem jeho spáchání a osobě pachatele lze důvodně očekávat, že již samotné projednání věci před správním orgánem postačí k nápravě. Vzhledem k délce trvání protiprávního stavu a neodstranění protiprávního stavu i přes výzvu Úřadu správní orgán shledal závažnost přestupku příliš vysokou, než aby pouhé projednání bylo považováno za postačující k nápravě účastníka řízení.

Pokuta ukládaná tímto rozhodnutím je uložena v nižší výši (oproti zrušenému příkazu č. j. 11154-3/2016-ERU ze dne 9. listopadu 2016) zejména s ohledem na nízký instalovaný výkon jeho provozovny a také s ohledem na účastníkem řízení tvrzené osobní a majetkové poměry.

Nadto správní orgán také poznamenává, že pokuta uložená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku III. tohoto rozhodnutí, vyhovuje zákonnému požadavku, tj. pokuty až do výše 50 000 000 Kč, a že byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

VI. Uložení opatření k nápravě

Dle ust. § 18 odst. 3 písm. b) novelizovaného energetického zákona Úřad na základě zjištění porušení právních předpisů podle odstavce 1 ukládá opatření k nápravě, jejichž účelem je odstranění protiprávního stavu, a stanoví přiměřenou lhůtu nebo jiné nutné podmínky k zajištění jejich splnění; povinnosti plynoucí z opatření k nápravě původci protiprávního stavu přecházejí na jeho právního nástupce. Je-li právních nástupců více, odpovídají za splnění povinnosti vyplývající z opatření k nápravě společně a nerozdílně. Opatření k nápravě tedy slouží k zajištění toho, že jednání určitého subjektu, resp. protiprávní stav, který byl tímto jednáním způsoben, bude uvedeno do souladu s právními normami. Jinými slovy, slouží k zajištění plnění veřejnoprávních povinností jeho adresáta.

Základními podmínkami pro uložení opatření k nápravě je existence stavu, který lze hodnotit jako protiprávní, a přičitatelnost tohoto stavu subjektu, jemuž má být opatření k nápravě uloženo. Správní orgán má za to, že obě základní podmínky jsou splněny, neboť protiprávní stav byl způsoben tím, že se účastník řízení v zákonné lhůtě nezaregistroval

u operátora trhu ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, čímž vyvolal protiprávní stav a nadále jej udržuje. Protiprávní stav nastal opomenutím účastníka řízení a zároveň není pochyb o přičitatelnosti tohoto stavu účastníkovi řízení jako jeho původci. S ohledem na uvedené proto správní orgán vyhodnotil, že je namístě opatření k nápravě uložit.

Na základě výše uvedeného tedy správní orgán uložil účastníku řízení opatření k nápravě tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. uložil účastníku řízení povinnost zaregistrovat se u operátora trhu ve smyslu ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona. Správní orgán považuje lhůtu 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí ke splnění opatření k nápravě za přiměřenou, a to vzhledem k úkonům, které musí účastník řízení v této lhůtě učinit.

Správní orgán nad rámec uvedeného podotýká, že znění opatření k nápravě vychází z dikce porušeného ust. § 23 odst. 2 písm. m) energetického zákona, a že za splnění opatření k nápravě bude také považovat zrušení licence na výrobu elektřiny v téže lhůtě na žádost účastníka řízení ve smyslu ust. § 10 odst. 2 písm. d) energetického zákona, v případě, že účastník řízení nevykonává licencovanou činnost či licence není vyžadována dle ust. § 3 odst. 3 energetického zákona.

VII. Náklady řízení

Souběžně je výrokem IV. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je dle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Kugler, v. r.
vedoucí oddělení sankčních řízení Ostrava